

[Undervisningsministeren]

den enkeltes betalingsevne, sådan at en låntager med stor aktuel indkomst må klare en større del af forpligtelserne end en låntager med en mindre indkomst. F.eks. vil to låntagere, der begge har 150.000 kr. i statsgaranterede lån, men en årsindtægt på henholdsvis 85.000 og 150.000 kr., få graduert hjælpen sådan, at den med årsindtægten på 85.000 kr. får dækket renteudgifterne af 107.000 kr., medens den anden, med en højere årsindtægt, får dækket renteudgifterne af 75.000 kr.

Jeg vil godt understrege, at dette eksempel ikke skal tages som udtryk for, at jeg har lagt mig fast på en bestemt løsningsmodel. Det kan jeg ikke, bl.a. fordi regeringen ikke har afsluttet overvejelserne om de økonomiske ressourcer, der vil kunne stilles til rådighed for formålet.

I den forbindelse må det overvejes, om nye låntagere skal indgå under en mulig gældssaneringsløsning eller der for disse, f.eks. ved en transbestemt rentesubsidiering af de statsgaranterede lån, kan skaffes så tilfældige forhold, at det vil være rimeligt at lade låntagerne selv klare afdragsforpligtelserne, der netop som følge af, at rentetilvæksten svækkes, må anses for at blive overkommelige.

Jeg vil godt sammenfattende sige, at regeringen har i sinde at søge de uddannelsessøgendes økonomiske forhold forbedret, men at de løsningsmuligheder, der kan komme på tale, vil være afhængige af de yderligere bevillinger, der vil kunne afsættes til formålet. Et udspil i overensstemmelse med dette kommer, så snart afklaringen af økonomien foreligger.

Forhandling

Alfred Hansen (DR):

Tak til ministeren for den relativt korte redegørelse, som alligevel indeholdt to centrale ting, nemlig at regeringen gerne vil forbedre de uddannelsessøgendes vilkår, men først når der engang kan findes penge til at sætte noget sådant i værk.

Jeg synes, at det er vigtigt at mærke sig ministerens kommentar til ændringen i 1975, hvor ministeren sagde, at det havde været nyttigt, om man havde lyttet til socialdemokratiets advarsler om at indføre de statsgaranterede bank- og sparekasselån. Når nu socialdemokratiet dengang var modstander

af disse lån, så skulle ministeren jo næsten med kyshånd tage imod et initiativ i folketinget til at ændre de eksisterende forhold, som jeg også forstår ministeren er utilfreds med.

En artikel i Politiken den 16. februar 1981 illustrerer på strålende vis, hvordan situationen reelt er for de uddannelsessøgende. Her er det kontorchef Jakob Lange fra Københavns universitet, der siger følgende:

»Studiestøttens spillen fallit og det økonomiske pres på studerende og nye kandidater kan føre til terror.«

Han siger videre:

»Regnestykker udarbejdet af Jurist- & Økonomforbundet viser, at studerende, der optager maksimumsstudielån på ca. 28.000 kr. årligt i 7 år, kan komme til at betale over 1 mill. kr. tilbage over 14 år med månedlige afdrag på ca. 7.000 kr. Jeg tror egentlig ikke, at politikerne er klar over, at de er ved at køre vor gruppe af unge i sæk.«

Når man ved, hvordan reallønnen falder, og hvor ringe muligheder der er for beskæftigelse efter endt uddannelse, må man se med bange anelser og stor frygt på, hvordan de unge, der i dag er inde i uddannelsessystemet, overhovedet skal kunne eksistere, samtidig med at de kan risikere at skulle betale 7.000 kr. om måneden i 14 år, når man ved, at det er de unge, der skal stifte familie og etablere sig, og at det også er udgiftkrævende.

De unge, som er inde i systemet, forlader bevisligt i stor udstrækning studierne. Flere studieretninger må se i øjnene, at over halvdelen af de studerende i de pågældende fag forlader uddannelsen, inden de er færdige. Det kan skyldes flere ting. Det kan skyldes, at de har påbegyndt et studium, som de alligevel ikke har lyst til at gøre færdigt. Også andre forhold kan spille ind, men en afgørende faktor er det ganske givet, at de kan se taxametret køre, gældsbyrden vokse, rentehøjden stige, så de dermed får meget ringe muligheder for at tilbagebetale denne gæld. Og så forlader de uddannelsen og melder sig til de arbejdsløse brigader.

Det er, så vidt jeg kan se, for det første nationaløkonomisk tåbeligt, at man foretrækker at give ungdomsarbejdsløshedsunderstøttelse fremfor at sikre de unge en kompetencegivende uddannelse. For det andet er det betydelig mere kynisk menneskeligt set at sende de unge ud i arbejdsløshed fremfor at